Positionering Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving bouwtaken

18 november 2025

HIEMSTRA & DE VRIES

gemeente Buren

Aanleiding

Motie M2 – GB PCG VVD CDA – Onderzoek naar terugnemen van taken (4 februari 2025):

- Dienstverlening is onvoldoende dichtbij en op maat;
- Gebrek aan grip op (verbetering van) kwaliteit en uitvoering;
- De werkwijze van de Omgevingsdienst Rivierenland sluit onvoldoende aan bij het ‘ja, mits’-principe van Buren.

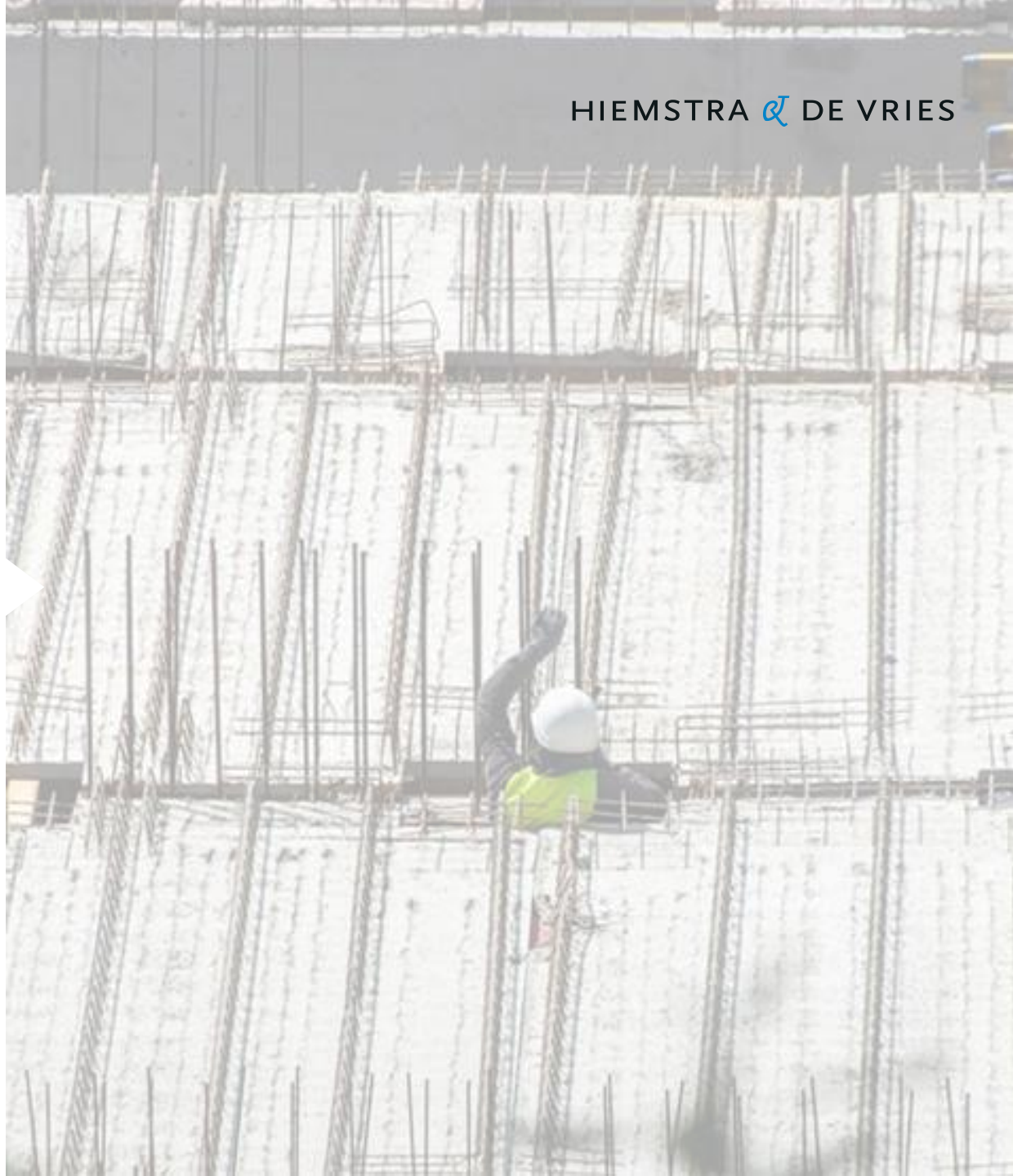
Onderzoeksvragen

1. Welke taken worden er door de Omgevingsdienst Rivierenland in opdracht van de gemeente Buren uitgevoerd en welke taken zouden door de gemeente Buren zelf kunnen worden uitgevoerd?
2. Welke organisatorische- en financiële consequenties gaan gepaard met de verschillende varianten en wat is de invloed van deze varianten op kwaliteit van de dienstverlening en de controlefunctie van de gemeente Buren met betrekking tot de kwaliteit van de taakuitvoering van de niet-wettelijke VTH-taken?
3. Welke mogelijkheden zijn er om de dienstverlening rondom de taakuitvoering en de controlefunctie van de gemeente Buren te versterken?

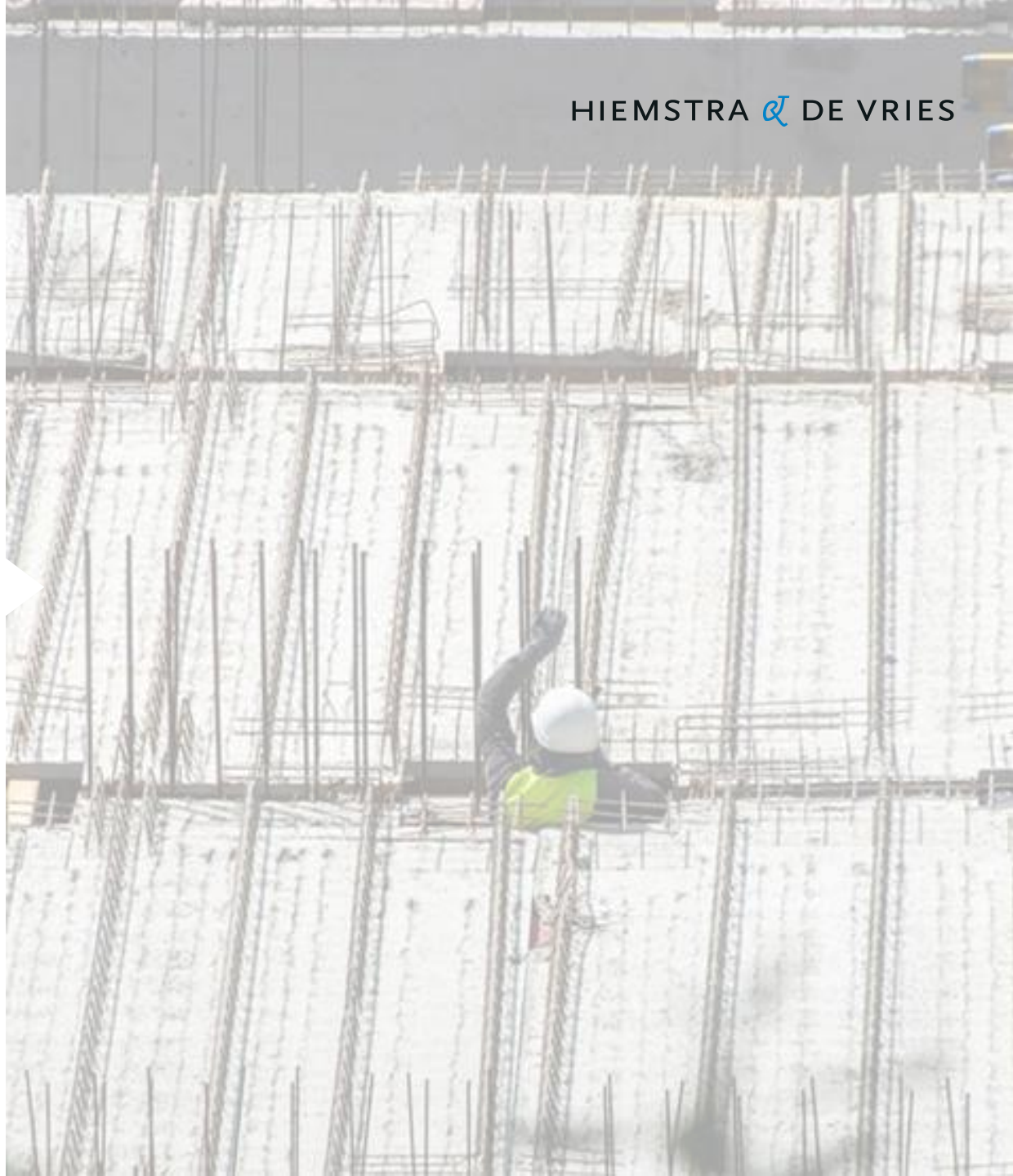
Algemene reflectie

- Het onderzoek gaat over de consequenties van ‘het terughalen van de taken’;
- Dit onderzoek komt voort uit onvrede over de samenwerking met de ODR;
- In de gesprekken merken we dat de onvrede ook bestuurlijk en ambtelijk aanwezig is;
- De onvrede gaat niet alleen over de dienstverlening, maar (vooral) over het gevoel van ‘grip’;
- Alleen een ‘technisch’ rapport zou daarmee geen voedingsbodem vinden.

Opzet presentatie

- Blok 1: korte toelichting op de VTH-taken;
- Blok 2: toelichting op het afwegingskader positionering VTH en advies;
- Blok 3: toelichting op dienstverlening en grip.

Blok 1: toelichting op VTH

Wat is VTH?

Doel:

Het beschermen van de fysieke leefomgeving, de veiligheid en de gezondheid van inwoners en het bevorderen van een voorspelbaar, transparant en rechtmatig proces voor initiatiefnemers en bedrijven.

Twee onderdelen:

- De bouwtaken;
- De milieutaken.

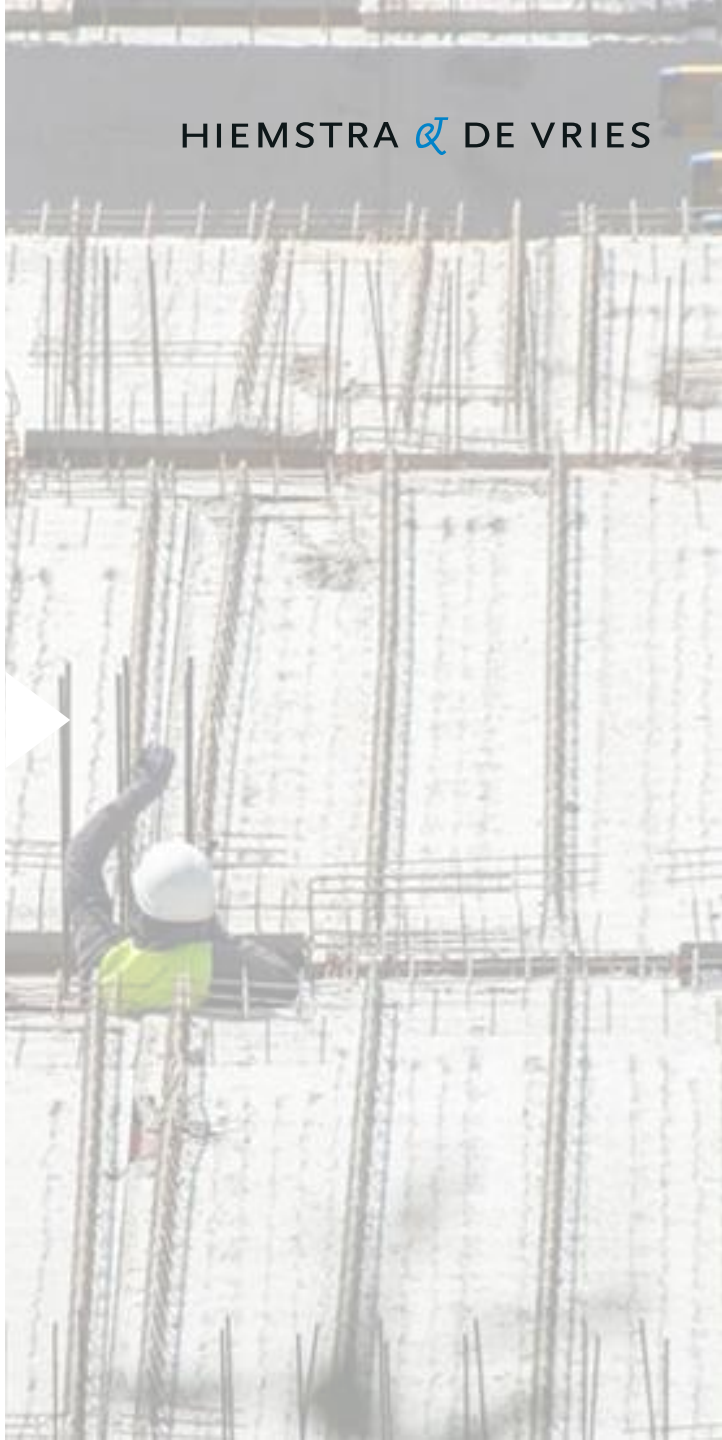

VTH-taken - Bouw

De VTH-taken bouw gaan over:

1. Het beoordelen van vergunningaanvragen en toetsen of deze voldoen aan de geldende regels en beleidskaders;
2. Het houden van toezicht tijdens bouwwerkzaamheden en controleren of deze in overeenstemming zijn met de verleende vergunning en wettelijke voorschriften;
3. Het handhaven wanneer wordt vastgesteld dat regels zijn overtreden of zonder vergunning wordt gebouwd.

VTH-taken bouw behoren tot de **niet-wettelijke taken**. Gemeenten mogen zelf een keuze maken over de positionering.

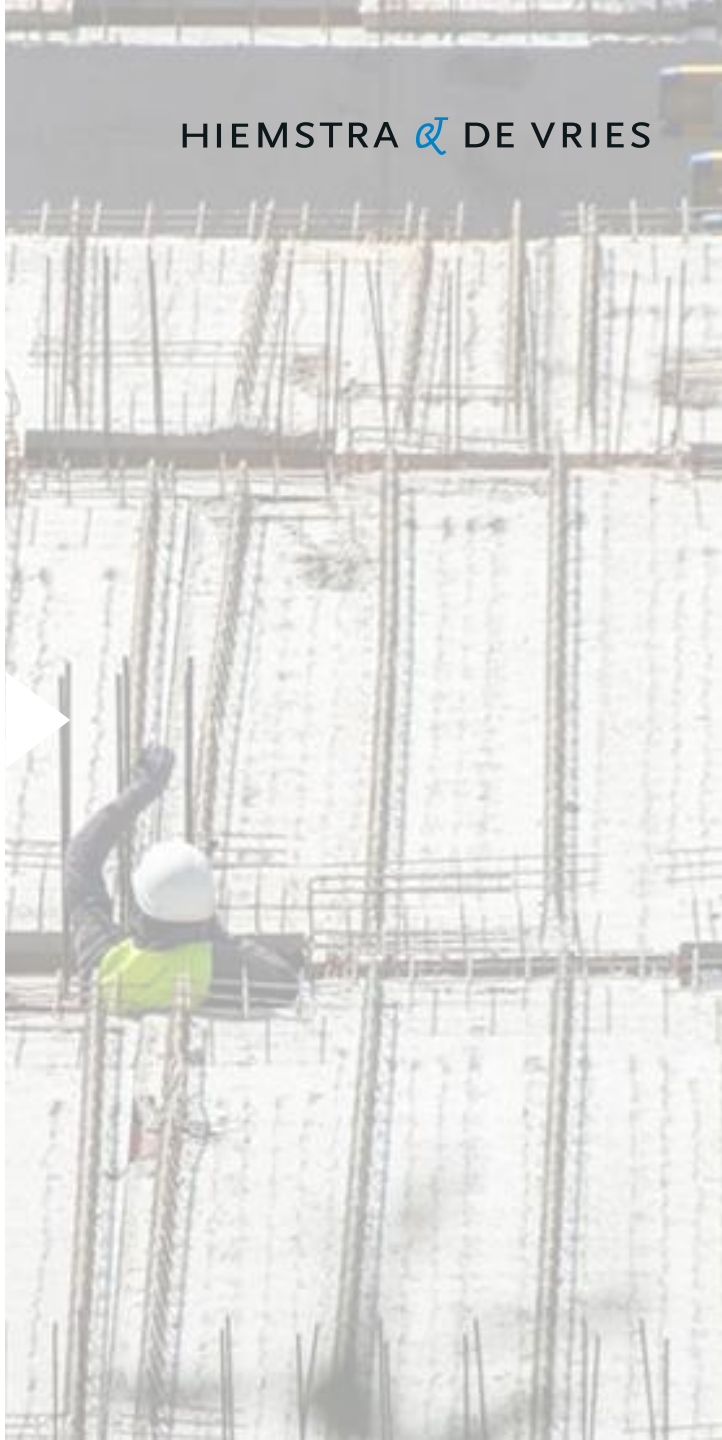

VTH-taken - Milieu

De VTH-taken milieu gaan over het:

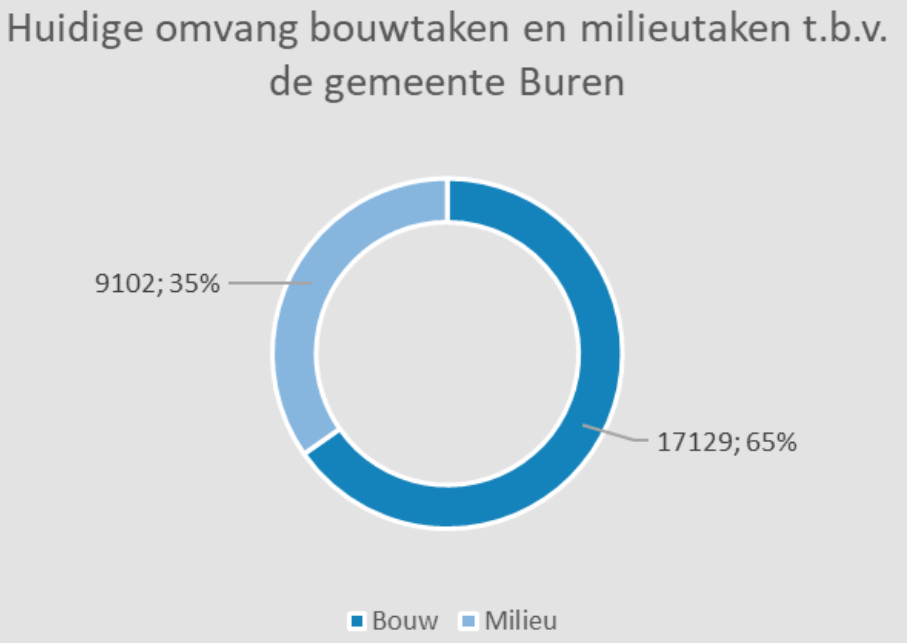
1. Het beoordelen en verlenen van omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten;
2. Het houden van toezicht op naleving van milieuwetgeving;
3. Het handhaven wanneer wordt geconstateerd dat milieuwetgeving overtreden wordt.

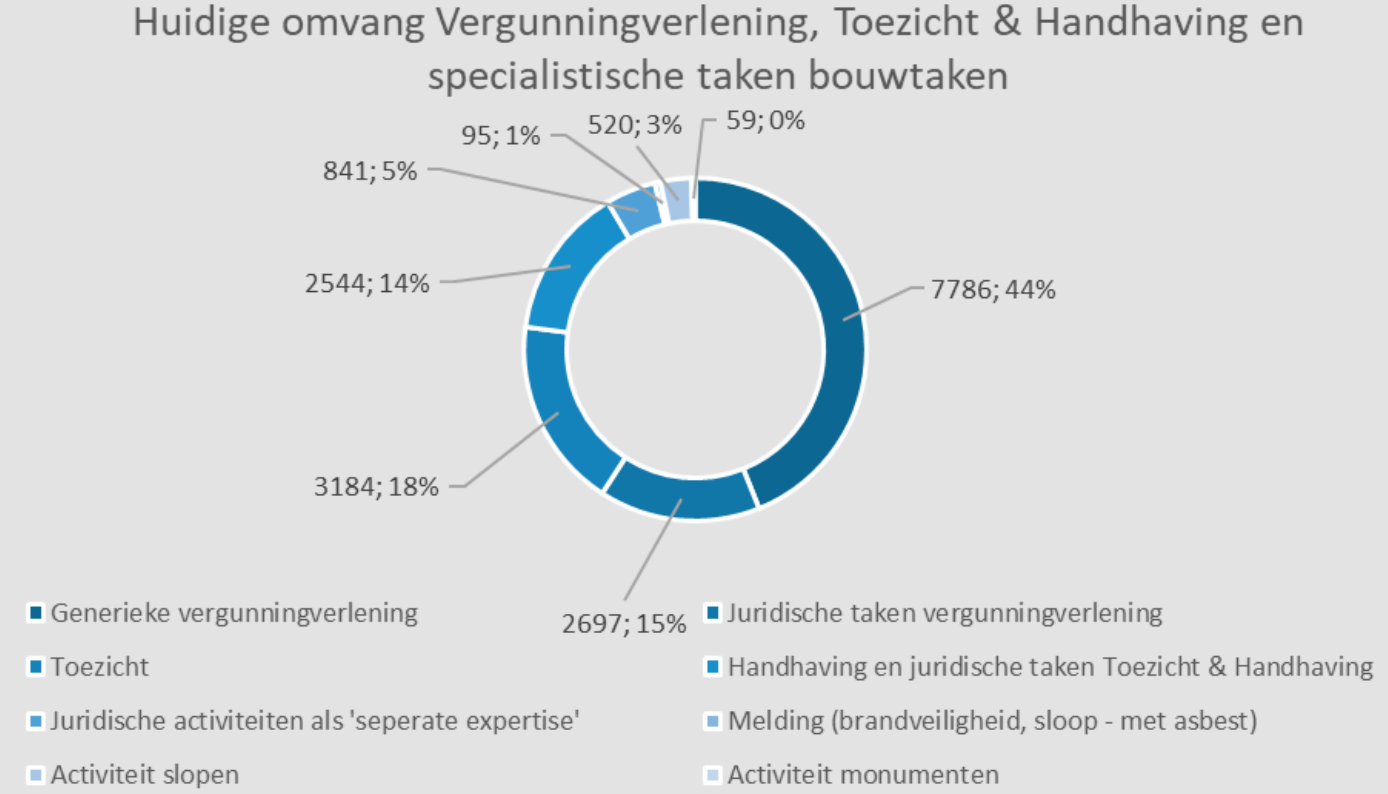
VTH-taken milieu behoren tot de **wettelijke taken** en moeten gepositioneerd zijn bij een omgevingsdienst.

HIEMSTRA & DE VRIES

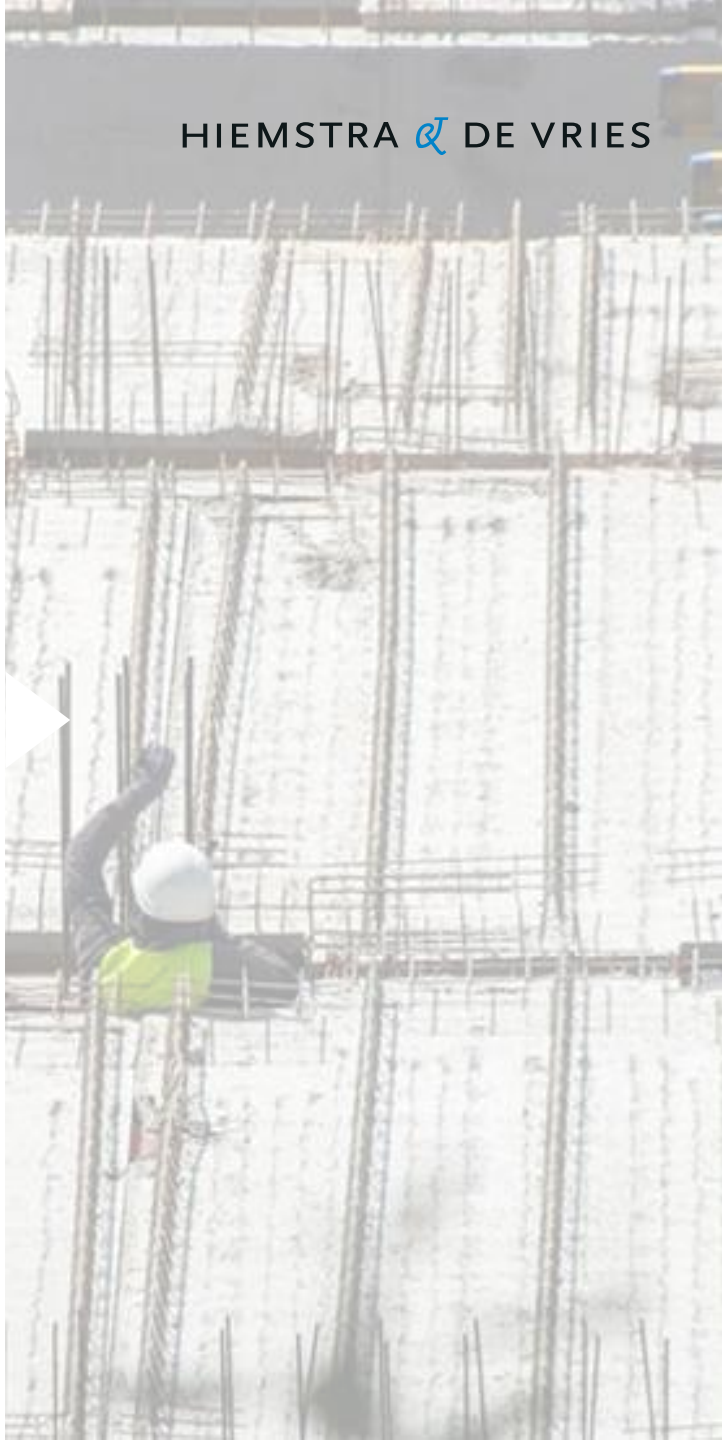
VTH-taken Bouw – gemeente Buren

VTH-taken bouw – gemeente Tiel

- De gemeente Tiel voert alle VTH-taken Bouw zelf uit;
- Voor de uitvoering is 15 fte beschikbaar; Tiel werkt veel met zij-instromers en starters;
- De huidige positionering functioneert, maar lijkt kwetsbaar;
- Mee-ontwikkelen met ontwikkelingen in het werkveld is uitdagend.

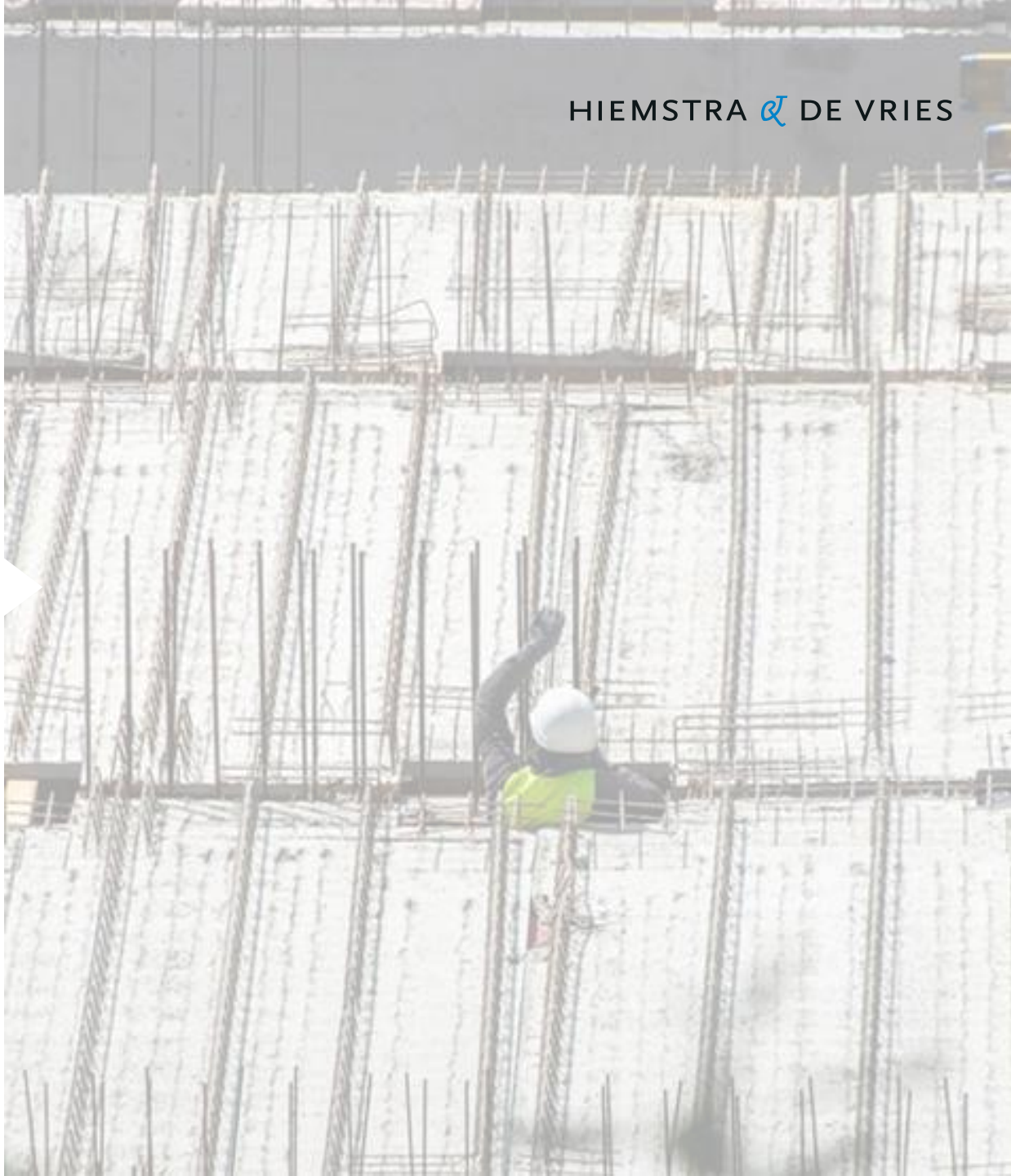
Blok 2: Toelichting op het afwegingskader positionering VTH en advies

Scenario’s

1. Het behouden van de huidige positionering bij de Omgevingsdienst Rivierenland en daar investeren in de dienstverlening en het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap;
2. Het gedeeltelijk uittreden uit de Omgevingsdienst Rivierenland met onderbrenging van (een deel van) de taken binnen de eigen ambtelijke organisatie;

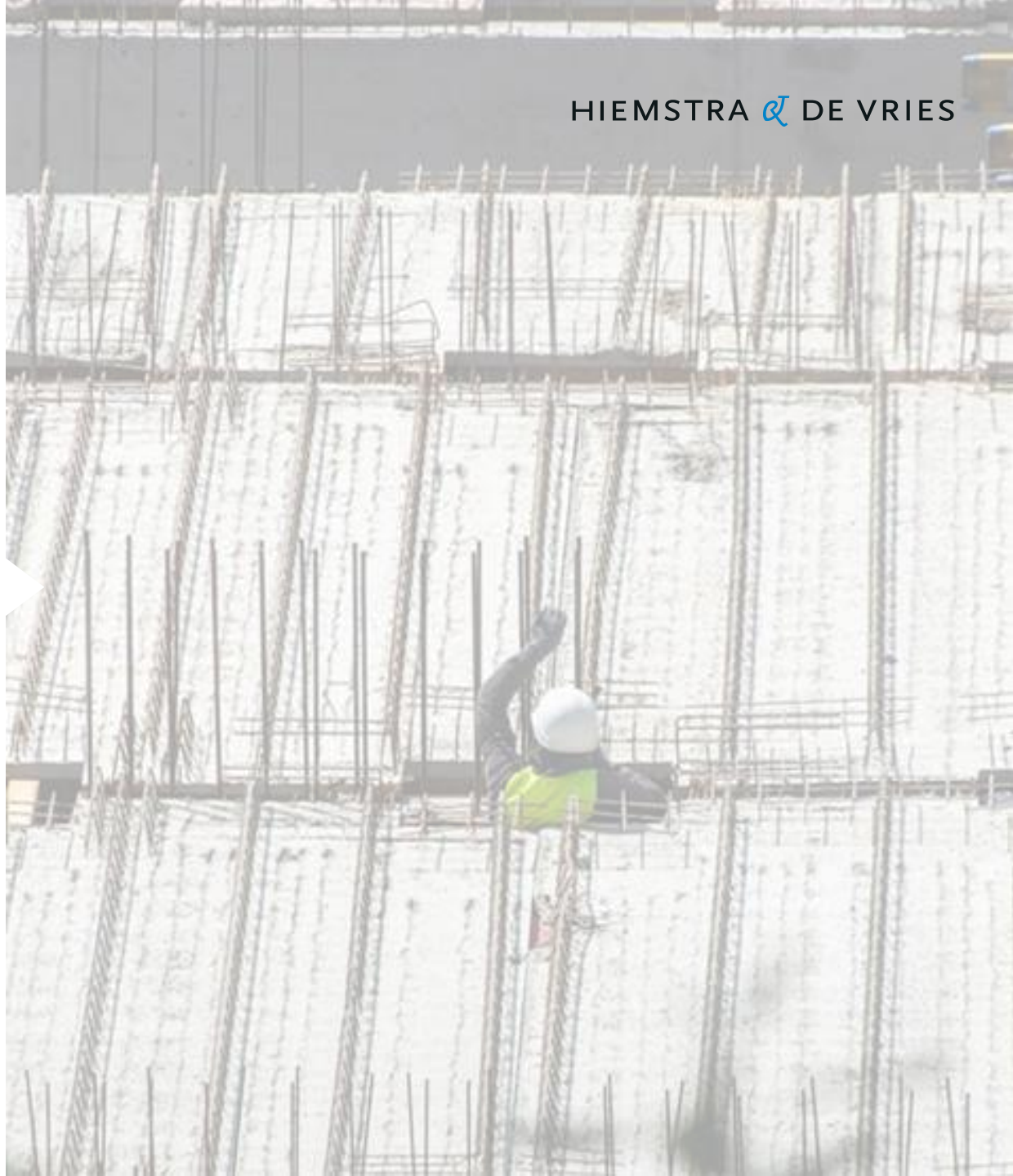
Het volgende scenario is in beperkte mate onderzocht:

Gedeeltelijke uittreding uit de Omgevingsdienst Rivierenland en het vormgeven van nieuwe samenwerking met andere gemeenten in de nabije omgeving.

Gevolgen terughalen

- Werving & selectie medewerkers;
- Robuuste taakuitvoering;
- Kennisopbouw & ontwikkeling werkveld;
- Relatie tussen bouw- en milieutaken;
- Huisvesting;
- Informatie- en Communicatietechnologie;
- Frictiekosten;
- Voorzorgsmaatregelen veilige taakuitvoering;
- Verbetering dienstverlening;
- Opbouw en onderhoud relatie met partners.

Advies Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving - Bouwtaken

HIEMSTRA & DE VRIES

Advies:

“Op basis van dit onderzoek kan worden geconcludeerd dat het voor de gemeente Buren niet wenselijk is om de taken voor Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving zelf uit te voeren. Wij adviseren om deze taken blijvend te positioneren bij de Omgevingsdienst Rivierenland. Dit is de meest robuuste, efficiënte en toekomstbestendige oplossing voor de uitvoering van de VTH-taken.”

Zwaarwegende argumenten:

1. Robuustheid;
2. Structurele & incidentele kosten;
3. Directe invloed op dienstverlening en continuïteitsrisico’s;
4. Voorzorgsmaatregelen veilige taakuitvoering.

HIEMSTRA & DE VRIES

Afweging Vergunningverlening - Bouwtaken

Criterium	Paragraaf	V1 - ODR	V2 - BUR
Kwaliteitscriteria (robuustheid)	5.2.1	DG	RO
Overzichtelijk en efficiënt werkproces	5.2.2	DG	LG
Organisatorische consequenties en kostenefficiëntie	5.2.3	DG	RO
Veiligheidsmaatregelen veiligheid personeel	5.2.4	DG	DG
Ruimte om de dienstverlening 'dichtbij' en 'op maat' te organiseren	5.2.5	LG	LG
Inrichting opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap	5.2.6	LG	LG
Toekomstbestendigheid VTH-stelsel Rivierenland	5.2.7	DG	RO

HIEMSTRA & DE VRIES

Afweging Toezicht & Handhaving - Bouwtaken

Criterium	V1 - ODR	V2 - BUR
Robuuste organisatie Toezicht & Handhaving	DG	RO
Kosten uitvoerend personeel huidige takenpakket	DG	DG
Desintegratie- & frictiekosten	DG	RO
Veiligheidsmaatregelen veiligheid personeel	DG	GE
Ruimte om de dienstverlening 'dichtbij' en 'op maat' te organiseren	GE	GE
Relatie met bredere taakuitvoering Omgevingsdienst	DG	LG
Politiek-bestuurlijke afstemming & Afstand tussen bestuur en uitvoering	LG	LG

VTH-taken - Bouw

(deel-)Taak	Kritieke massa in uren per jaar	Huidige massa	Voldoet?
Generieke Vergunningverlening (generieke taken)	Minimaal 8.100 uur	7.786 uur	Voldoet niet
Juridische taken Vergunningverlening	Minimaal 5.400 uur	2.679 uur	Voldoet niet
Toezicht	Minimaal 5.400 uur	3.184 uur	Voldoet niet
Handhaving en Juridische taken Toezicht & Handhaving	Minimaal 5.400 uur	2.544 uur	Voldoet niet
Juridische activiteiten als 'separate expertise'	Niet van toepassing	841 uur	N.v.t.
Specialistische taken			
Melding (brandveiligheid, sloop – met asbest)	Minimaal 2.700 uur per taak	95 uur	Voldoet niet
Activiteit slopen	Minimaal 2.700 uur per taak	520 uur	Voldoet niet
Activiteit monumenten	Minimaal 2.700 uur per taak	59 uur	Voldoet niet

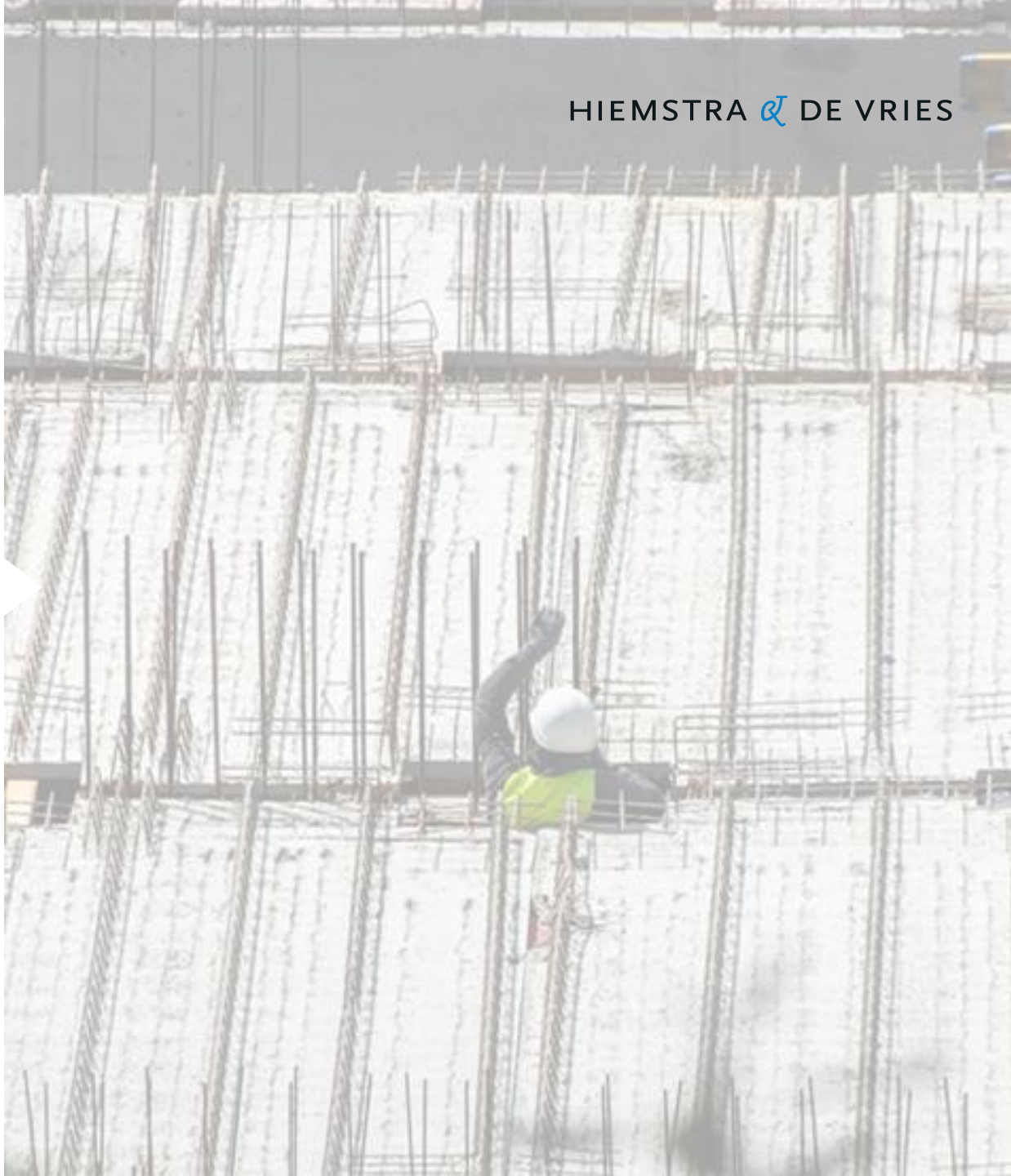
HIEMSTRA & DE VRIES

Overzicht structurele en incidentele kosten

Structurele kosten	Vergunningverlening	Toezicht & Handhaving
Kosten uitvoerend personeel	3.035 uren boven-formatief werken: €305.000 per jaar	5.072 uren boven-formatief werken: €510.000 per jaar
Incidentele kosten	**Vergunningverlening**	**Toezicht & Handhaving**
Desintegratie- & frictiekosten	Omvang uitvoerend declarabel personeel: €2.382.000 Omvang overhead personeel: €441.000 Omvang overhead materieel: €562.500 **Totaalsom: €3.385.500,-**	Omvang uitvoerend declarabel personeel: €1.303.500 Omvang overhead personeel: €240.000 Omvang overhead materieel: €307.500 **Totaalsom: €1.851.000,-**

Effect op dienstverlening

- Directe invloed: eerst negatief, daarna vergelijkbaar
- Continuïteit: negatief
- Potentie: vergelijkbaar
- Grip: positief

Zijn er vragen en/of opmerkingen?

Blok 3: toelichting op dienstverlening en grip

Toelichting op de aanbevelingen

HIEMSTRA & DE VRIES

- Dienstverlening is onvoldoende dichtbij en op maat;
- De ODR voldoet niet structureel aan de afgesproken termijnen;
- Inwoners ervaren de communicatie als onduidelijk en weinig begrijpelijk;
- De werkwijze van de Omgevingsdienst Rivierenland sluit onvoldoende aan bij het ‘ja, mits’-principe van Buren;
- Gebrek aan grip op (verbetering van) kwaliteit en uitvoering.

Kanttekening:

- Dienstverlening en ‘grip’ maakten vielen buiten de onderzoeksopzet;
- De aanbevelingen zijn achteraf geformuleerd op basis van inzichten die zijn opgedaan tijdens het onderzoek.

Aanbevelingen dienstverlening

Gemeente Buren:	**Omgevingsdienst Rivierenland**:
• Het dienstverleningsconcept van de gemeente Buren door te vertalen in de ruimtelijke planvorming.	• Te investeren in de competentieontwikkeling van medewerkers, gericht op hedendaags vakmanschap; • In te zetten op de inzet van vast personeel en de afhankelijkheid van tijdelijke krachten te verminderen.
Gezamenlijk:	
• Een digitale tool voor statusinformatie te ontwikkelen; • De ervaringen van aanvragers structureel inzichtelijk te maken, op basis van gezamenlijk opgestelde KPI's.	

Aanbevelingen Opdrachtgever- & opdrachtnemerschap

HIEMSTRA & DE VRIES

Gemeente Buren:	**Omgevingsdienst Rivierenland**:
• Zorg als gemeente voor de randvoorwaarden voor goed opdrachtnemerschap; • Maak gebruik van de bestaande instrumenten en bevoegdheden.	• Breng het College van B&W in positie om haar bevoegdheid tot afwijking te gebruiken; • Creëer transparantie richting gemeenteraad en samenleving.

Gezamenlijk:

- Te investeren in het onderling vertrouwen als fundament voor de samenwerking;
- In te zetten op professioneel opdrachtgever- en opdrachtnemerschap;
- Periodieke evaluatie- en bijsturingsmomenten in te richten.

Zijn er vragen en/of opmerkingen?

HIEMSTRA & DE VRIES

Positionering Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving bouwtaken

In opdracht van de gemeente Buren

Mees van Hoepen, Diederick Pronk en Jeroen Niemans

18 november 2025

gemeente Buren

Mees van Hoepen

mees.vanhoepen@hiemstraendevries.nl

+31 6 28 16 19 23

Diederick Pronk

diederick.pronk@hiemstraendevries.nl

+31 6 44 28 75 08

Jeroen Niemans

jeroen.niemans@hiemstraendevries.nl

+31 6 15 41 48 65